

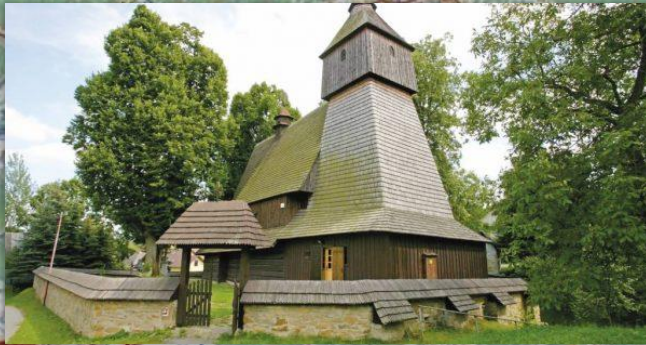
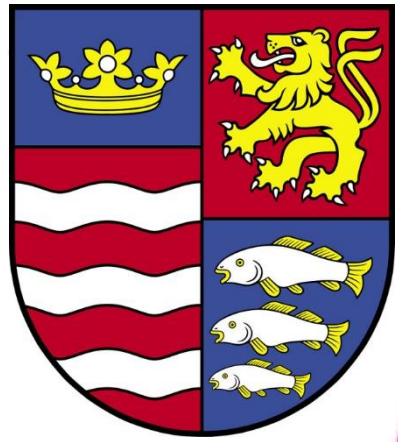

populair

Zhodnotenie kvality ovzdušia a príčiny znečistenia ovzdušia v zóne Prešovského kraja

Ing. František Luterančík
Mgr. Dominik Lejko

Envirostrategické dokumenty kraja a obcí v ORKO

PROGRAM NA ZLEPŠENIE KVALITY OVZDUŠIA

- PZKO je nástrojom strategického plánovania.
- Právny rámec na vypracovanie PZKO ustanovuje § 10 zákona o ovzduší.
- PZKO sa vypracováva pre "zónu" alebo „aglomeráciu" so zhoršenou kvalitou ovzdušia (tzn. tam, kde je prekračovaná limitná hodnota alebo cieľová hodnota znečisťujúcej látky/znečisťujúcich látok určená/určených na ochranu ľudského zdravia v okolitom ovzduší) s cieľom prijať opatrenia na zníženie znečistenia ovzdušia a zlepšiť kvalitu ovzdušia dlhodobo.
- PZKO zahŕňa hodnotenie súčasného stavu kvality ovzdušia z hľadiska dodržiavania noriem kvality ovzdušia, identifikáciu podielu zdrojov na znečistení ovzdušia, opatrenia na dosiahnutie súladu, termíny ich implementácie, indikátory plnenia a zodpovednosť za plnenie opatrenia. Podrobnosti o obsahu PZKO sú uvedené v prílohe č. 1.
- Orgánom zodpovedným za vypracovanie a vydanie PZKO je OÚ v sídle kraja. Termín na vydanie PZKO je do 2 rokov od konca kalendárneho roku, v ktorom bolo zistené prvé prekročenie limitnej hodnoty, resp. cieľovej hodnoty V tejto lehote je potrebné tiež oznámiť vydanie PZKO Európskej Komisii.
- Na prijatie krátkodobých opatrení na zníženie rizika vzniku epizód prekročenia limitných hodnôt slúži Akčný plán.

Zóna a zdrojové oblasti znečistenia ovzdušia

Územie Slovenskej republiky sa člení na zóny a aglomerácie tak, ako to ustanovuje vykonávací predpis [§ 64 písm. c)], pričom

a) zónou je vymedzená časť územia na účely hodnotenia a riadenia kvality ovzdušia,

b) aglomeráciou je husto osídlená zóna na účely hodnotenia kvality ovzdušia, v ktorej žije viac ako 250 000 obyvateľov, alebo územie s menším počtom obyvateľov, ale s vysokou hustotou osídlenia tak, ako to ustanovuje vykonávací predpis. [§ 64 písm. c)]

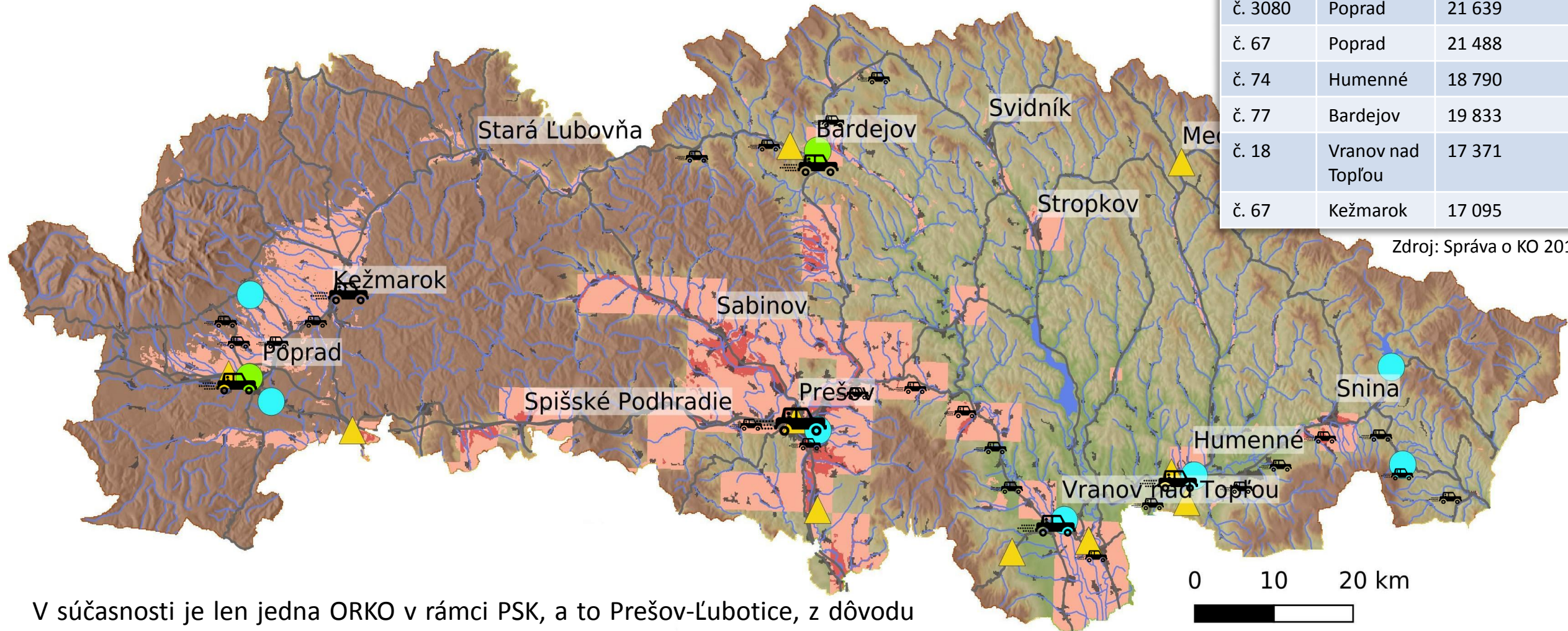
Zdrojové oblasti znečistenia ovzdušia:

1. Doprava
2. Priemysel
3. Kúrenie
4. Poľnohospodárstvo
5. Iné

Doprava

Cesta	Okres	Počet prechádzajúcich vozidiel za deň
č. 18	Prešov	30 731
č. 3450	Prešov	23 597
č. 3080	Poprad	21 639
č. 67	Poprad	21 488
č. 74	Humenné	18 790
č. 77	Bardejov	19 833
č. 18	Vranov nad Topľou	17 371
č. 67	Kežmarok	17 095

Zdroj: Správa o KO 2019

V súčasnosti je len jedna ORKO v rámci PSK, a to Prešov-Ľubotice, z dôvodu prekročenia limitnej hodnoty pre PM_{10} v roku 2017 a NO_2 v roku 2018. Prekročenie hodnôt súvisí s dopravnou situáciou v oblasti.

Priemysel

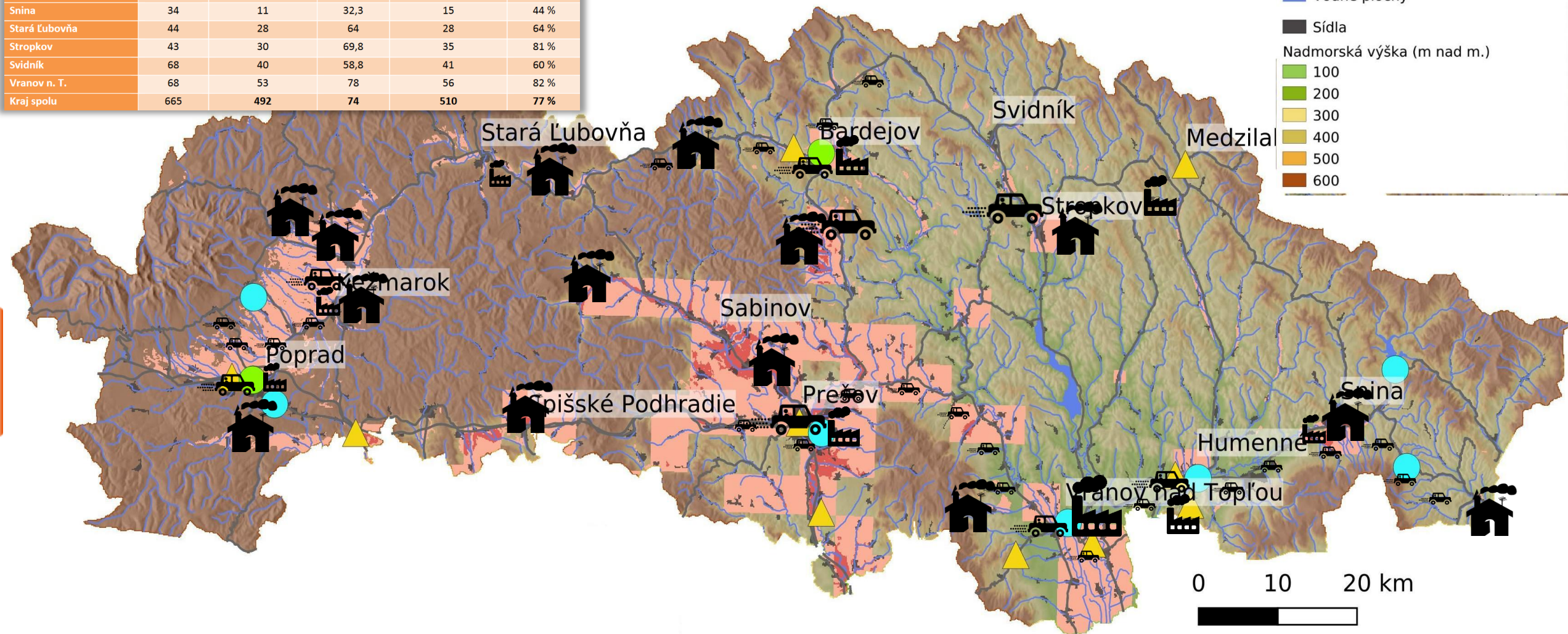

K stacionárnym zdrojom znečistenia ovzdušia, okrem iného, patria prevádzkovatelia stredných a veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia.

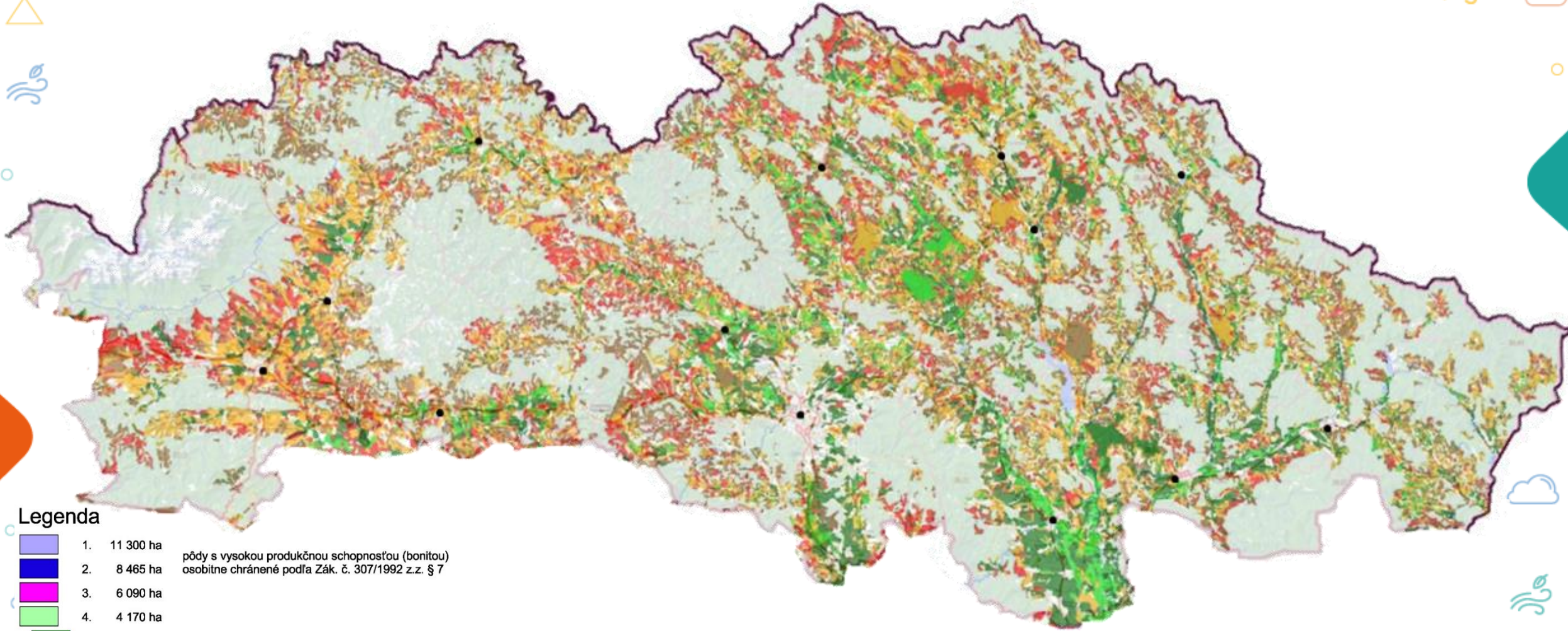
Okres/počet a % plynofikovaných obcí	Počet obcí spolu	Rok 2007		Rok 2014	
		Plynofikované obce	podiel v %	Plynofikované obce	Podiel v %
Bardejov	86	64	74,4	72	84 %
Humenné	62	46	74,2	53	85 %
Kežmarok	41	37	88,1	38	93 %
Levoča	33	25	76	26	79 %
Medzilaborce	23	9	39	10	43 %
Poprad	29	28	97	29	100 %
Prešov	91	86	94,5	89	98 %
Sabinov	43	35	81,4	42	98 %
Snina	34	11	32,3	15	44 %
Stará Ľubovňa	44	28	64	28	64 %
Stropkov	43	30	69,8	35	81 %
Svidník	68	40	58,8	41	60 %
Vranov n. T.	68	53	78	56	82 %
Kraj spolu	665	492	74	510	77 %

Kúrenie

Poľnohospodárstvo

Legenda

	1.	11 300 ha	pôdy s vysokou produkčnou schopnosťou (bonitou)
	2.	8 465 ha	osobitne chránené podľa Zák. č. 307/1992 z.z. § 7
	3.	6 090 ha	
	4.	4 170 ha	
	5.	2 510 ha	
	6.	1 306 ha	pôdy so strednou produkčnou schopnosťou (bonitou)
	7.	535 ha	
	8.	103 ha	pôdy s nízkou produkčnou schopnosťou (bonitou)
	9.	50 ha	
			nepoľnohospodárska pôda

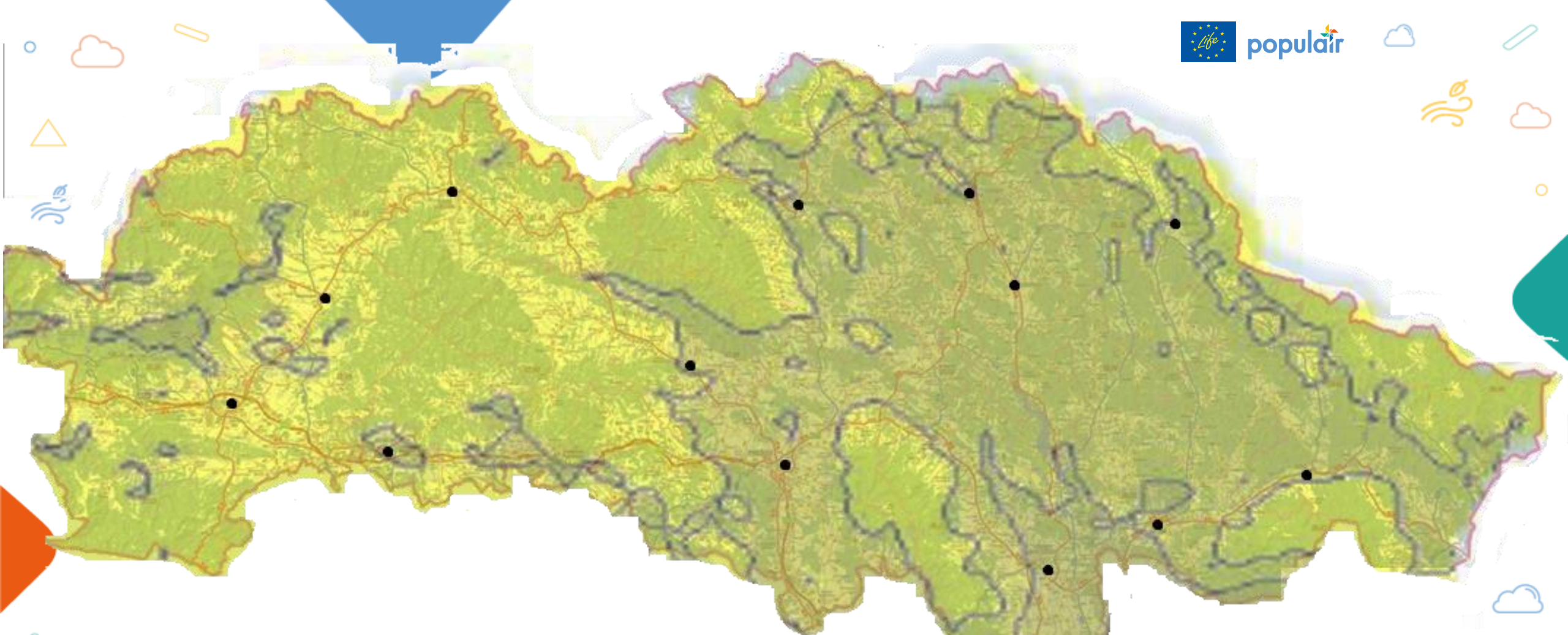
Iné zdroje znečistenia

K potenciálnym ďalším zdrojom znečistenia ovzdušia môžu patriť:

- Staré environmentálne záťaže
- Betonárky
- Spracovanie kompostu, štiepky
- Odkaliská
- Skladiská sypkých materiálov, kovov, uhlia a zeminy

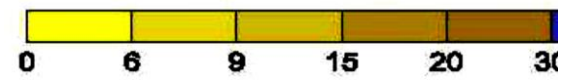
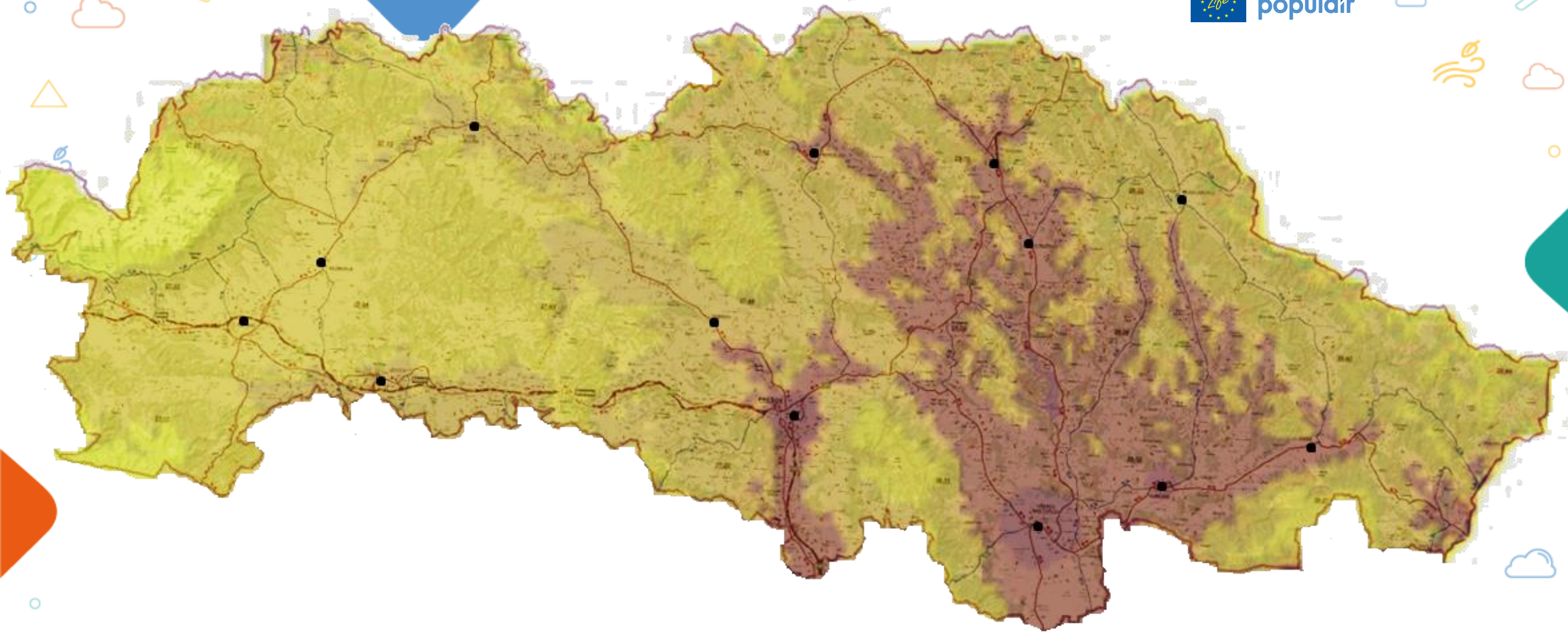

AGLOMERÁCIA/ Zóna	Stanica	(NO ₂) – priemerná ročná koncentrácia [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$]			99,8-percentil z 1 hodinových údajov oxidu dusičitého		
		AMS	CEMOD	Rozdiel	AMS	CEMOD	Rozdiel
Prešovský kraj	Humenné, nám. slobody	9	9.2	2 %	54.3	24	-56 %
	Prešov, Arm. gen. L. Svobodu	39	24.6	-37 %	93.8	93	-1 %

Priemerná ročná koncentrácia NO₂ [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$], rok 2019.

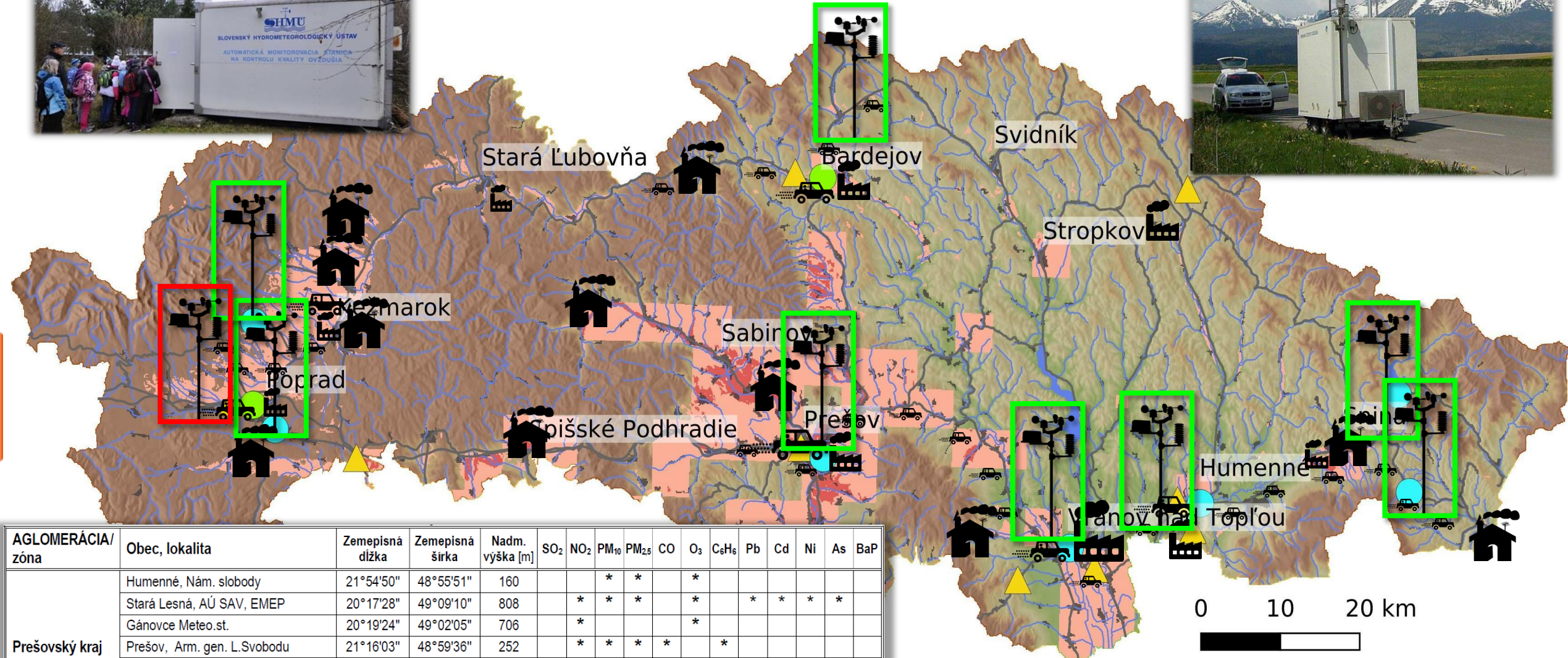

Priemerná ročná koncentrácia PM10 [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$], rok 2019.

Monitorovanie znečisťujúcich látok

AGLOMERÁCIA/ zóna	Obec, lokalita	Zemepisná dĺžka	Zemepisná šírka	Nadm. výška [m]	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	CO	O ₃	C ₆ H ₆	Pb	Cd	Ni	As	BaP
Prešovský kraj	Humenné, Nám. slobody	21°54'50"	48°55'51"	160			*	*		*						
	Stará Lesná, AÚ SAV, EMEP	20°17'28"	49°09'10"	808	*	*	*			*		*	*	*	*	
	Gánovce Meteo.st.	20°19'24"	49°02'05"	706		*				*						
	Prešov, Arm. gen. L.Svobodu	21°16'03"	48°59'36"	252		*	*	*	*		*					
	Starina, Vodná nádrž, EMEP	22°15'35"	49°02'32"	345	*	*	*			*		*	*	*	*	
	Vranov nad Topľou, M. R. Štefánika	21°41'15"	48°53'11"	133	*		*	*								
	Kolonické sedlo, Hvezdáreň	22°16'25"	48°56'06"	431			*	*								

Ďakujeme Vám za pozornosť
😊

Viac o projekte na: **www.populair.sk**

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE.

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŽP SR.

